

»SLOVENEČ« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 100—
za pol leta 55—
za četrt leta 30—
za en mesec 10—
Zatrosnost celoletno K 140—

== Sobotna izdaja: ==
za celo leto K 20—
za inopostitvo 25—

SLOVENEČ

== Inzerati: ==
Enostolpna petstvarica (59 mm
širaka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 3—
za redni razglas, poslana
tla po K 3-50.
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 39/9 mm K 10.
Izba za vsak dan izvzemai po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri jutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 2/III.
Rekopisni ne vračajo; nevrnirana pisma se ne
sprejema. Uredn. telef. št. 50, uravna. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglaš.
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

„Klerikalni Panama“ v pravi luči.

Dr. Žerjav je odstavil od načelstva
Gospodarske komisije za stvarno demobi-
lizacijo inženirja Vladimira Remca, ki si
je stekel največ zaslug, da se je pričelo
demobilizacijsko blago v Sloveniji siste-
matično zbirati, urejevati in varovati mno-
go poprej, nego v katerikoli drugi pokra-
jini naše države. Dr. Žerjav je odredil po-
tem revizijsko poslovanje Gospodarske ko-
misije v nadi, da ugotovi uradno veli-
kanski »klerikalni panama«. Da bi Žerjav
dosegel svoj namen, je sestavil komisijo iz
takih oseb, ki so bile že v naprej priprav-
ljene podpirati njegove strankarske name-
ne. Ni mu bilo dovolj, da je poklical vanjo
uradnike, ki zvesto prisegajo na njegov
prapor, ampak poslužil se je pri tem delu
nekega višjega častnika, ki je stal zaradi
neupravičenega razpolaganja z demobili-
zacijskim materialom že več kot pol leta
v najostrejšem boju z Gospodarsko komi-
sijo. Dal mu je priliko, maščevati se nad
Gospodarsko komisijo, posebno pa nad
inž. Remcem in inž. Ruehom, ki so mu bili
tako zelo napoti. Razume se, da je mogel
biti dotični častnik vse prej nego nepri-
stranski revizor.

Sestavi revizijske komisije odgovarja
tudi revizijsko poročilo. Žerjavu se je mu-
čilo, to poročilo, ki kar mrgoli neresnic,
zavijani in celo potvarjanj, brez poprej-
njega zaslišanja obrekovanih funkcionarjev
Gospodarske komisije razposlati v števil-
nih izvodih na vse strani z ednim name-
nom, oblatiti v največji moči meri može,
pripadajoče VLS, in na ta način nasprotno
mu stranko diskreditirati pri vseh važnej-
ših činiteljih. Pa tudi to mu ni zadostovalo.
Revizijski pamflet je dal na razpolago časopi-
sju svoje stranke, da bi ogrdil pošteno
delovanje naših delavnic mož tudi v naj-
širši javnosti. Take zlorabe uradne oblasti
še nismo doživeli na Slovenskem in dr.
Žerjavu gre sramotna zasluga, da je dose-
gel pri nas rekord v zlorabi uradne ob-
lasti. Toda v strupu laži in potvarjanja
namočene puščice se odbijajo ob čistu čis-
te vesti in poštenja in padejo nazaj na ob-
rekovalca.

Le pogledimo malo tisto uradno poro-
čilo Žerjavove famozne komisije! Zadostu-
je le par konstatacij, da se o svetli z ben-
galicno lučjo vsa perfidnost Žerjavove ko-
misije. Evo nekaj dokazov:

1. Revizijska komisija poroča, da ni
imela Gospodarska komisija nikake le ko-
ličkaj urejene registrature. Kako se ujema
ta trditev z dejstvom, da so se spisi vla-
gali po številčnem redu v mape, te

pa shranjevale v posebni omari? Mar to
ni registratura?

2. O vseh spisih je vodila Gospodar-
ska komisija po abecednem redu stvarno
kazalo (indeks ali register). To je neizpod-
bitno dejstvo! A revizijska komisija smelo
trdi, da ni nikakega stvarnega registra.

3. Revizijska komisija pogrša inven-
tarje, kljub temu, da so se bili inventarji
napravili za vsako skladišče in se je odda-
jalo blago na podlagi inventarjev.

4. Gospodarska komisija je oddajala
blago na nakaznice in sicer v treh izvodih
(kopijah). En izvod je dobil blagajnik,
drugi izvod skladiščnik, tretji pa prejemnik
blaga. Nakaznice so se izdajale od prvega
dne, ko je začela Gospodarska komisija
poslovati, to je od 1. marca 1919. Revizijska
pa poroča, da nakaznic za čas pred 1. ju-
lijem 1919 sploh ni. Torej zopet gola laž!

5. Revizijska komisija tudi očita, da
se je oddajal material brez sistema in pre-
poceni.
V resnici se je pa oddajalo blago po
načelih, določenih v naredbi, s katero je
bila Gospodarska komisija ustanovljena. V
prvi vrsti so se vpoštevale državne po-
trebe, pred vsem vojaška uprava in že-
leznice, potem dobrodelni zavodi, kulturne
institucije, kmetijstvo, obrtništvo in indu-
strija, neposredni porabniki sploh, in le
izjemoma trgovci, katerim se je pa določila
cena za nadrobno prodajo. Oddaja blaga
se je torej vršila popolnoma sistematično!

Za določanje cen so pa bili merodajni
slednji momenti:

a) Blago, ki se je oddajalo v javno-
koristne namene, dobrodelnim zavodom in
kulturnim institucijam, se je oddajalo mno-
gokrat z ozirom na finančni položaj reflek-
tantov, ceneje kot privatnim, premožnej-
šim interesom.

b) Blago, ki se je kvarilo, oziroma za
katero je pretela nevarnost, da ga pokra-
dejo, se je v svrhu hitrejšega vnovčevanja
oddalo tudi po prejšnjih cenah, — to pa
le, če ni bilo dovolj interesentov.

c) Demobilizacijsko blago je sestajalo
iz uporabljenega in škartinanega materi-
jala, in je bil riziko velik, ali je blago sploh
porabno.

d) Z ozirom na določbe mirovne pogod-
be glede demobilizacijskega blaga je Go-
spodarska komisija opetovano priporočala,
da naj se cene ne tirajo po tržnih cenah
navzgor, marveč, da naj se vpošteva nar-
odno-gospodarski interesi in pomen posa-
meznih podjetij in naprav ter se jim po
nizkih cenah omogoči nabava materiala.

Po določbah mirovne pogodbe se
namreč material bivše Avstrije vpiše dr-
žavam, ki so nastale na teritoriju bivše
Avstro-Ogrske ali ki jim pripade kako

ozemlje te monarhije, v breme, Nemški
Avstriji pa v dobro. Izvzeto je pri tem k
večjem blago vojaškega značaja. Vo-
jaško blago se pa sploh ni prodajalo, mar-
več izročilo vojnemu erariu kreditirano.
Zaradi tega ne more biti govora o kakem
oškodovanju naše države, če se demobili-
zacijsko blago ni prodajalo po tržnih ce-
nah.

Posamezni člani gospodarske komisije,
posebno zastopniki industrije in obrtni-
štva, so se pri sejah opetovano pritoževali,
da so določene cene previsoke.

Zdaj pa pride še revizijska komisija
in za njo dr. Žerjav s trditvijo, da je Go-
spodarska komisija prodajala blago pre-
poceni v veliko škodo naše države!

6. Revizorji poročajo, da so se dobile
kopalne banje meseca julija po 20 K, torej
veliko ceneje nego pred vojno.

Resnica je, da se je prodala ena
sama stara pločevinasta poso-
da za 20 K in sicer invalidu-slepcu
Francetu Šoštarju, ki se je v invalid-
nicin učil pletarstva in je po-
treboval pločevinasto posodo
za namakanje šibic. Tako po-
sodo je ta slepec izsledil v
neki vojašnici, jo nepravilno
označil za »banjo« in jo tudi do-
bil za 20 K. Pred vojno taka po-
soda nova ni stala 20 K.

In nad tem se spodtika zdaj dr. Žerjav
in njegova komisija! Kako bi se ta dobrotni-
k svoje zlahte zgražal, če bi bil dobil
slepi invalid posodo brezplačno!

7. Revizijska komisija in za njo dr.
Žerjav očita Gospodarski komisiji, da je
dobila najdražji stroj državna obrtna šola
v Ljubljani, medtem ko je tvrdka Bahovec
kupila en dinamo za 1500 K, ki je že v
predvojni dobi stal najmanj 3000 K.

Resnica pa je to-le: Državna obrtna
šola je dobila zelo dragocen elektromotor
za 6000 K kreditirano, torej brez-
plačno! Stroj je ocenil strojni inženir,
ki je bil profesor na drž. obrtni šoli in go-
tovo ni pretiraval cene za šolo.

Tvrdka Bahovec pa ni plačala za mo-
tor 1500 K, ampak reci in piši petnajst
tisoč kron, torej skoraj trikrat toliko
kot je bil cenjen drž. obrtni šoli oddani
stroj in petkrat toliko, kot bi bil veljal po
ugotovitvi revizijske komisije same pred
vojno nov stroj.

S potvarjanjem številčk, z
neresničnim poročanjem in z
zavijanjem hočeta revizijska komisija in
dr. Žerjav uradno nagromaditi uničujoč
material zoper Gospodarsko komisijo za
stvarno demobilizacijo, posebno pa proti
njenemu bivšemu načelniku inž. Remcu in
vodji inž. Ruehu. Ker ne moreta Žerjav

in njegova komisija dognati nerednosti pri
Gospodarski komisiji poštenim potom, sta
se podala na opolzko pot zavijanja, falzifi-
ciranja in obrekovanja.

Ugotavlja se pa, da kljub
temuneporočatanitienegane-
poštenega čina pri Gospodar-
ski komisiji. Čudno res, da ni-
sta prišla na dan tudi stakimi
računi!

Ni čuda, da je Gospodarska komisija,
ki je sestavljena iz članov, pripadajočih
vsem političnim strankam v Sloveniji tako
VLS kakor JDS in JSDS, pri razpravlja-
nju o revizijskem poročilu konstatirala sle-
deče:

1. Enketna komisija je izdala svoje po-
ročilo, torej izrekla svojo sodbo o poslova-
nju Gospodarske komisije, ne da bi bila
poprej glede očitanih nedostatkov zasliša-
la le enega, proti komur se obračajo njejni
očitki, zlasti pa ne bivšega predsednika
Gospodarske komisije ing. Remca in vođe
ing. Rueha kakor tudi niti enega člana Go-
spodarske komisije in njenih cenilcev. Ta-
ko postopanje je v kričnem protislovju z
najprimitivnejšimi načeli, po katerih se
morajo vršiti v pravni državi preiskave,
predno se izreče sodba.

2. Ako bi postopala enketna komisija
korektno in zahtevala pri očitanih nered-
nostih od funkcionarjev Gospodarske ko-
misije pojasnil, bi ne mogla priti do takih
gorostasnih rezultatov, ki jemljejo njenemu
poročilu vsako vero v objektivnost.

3. Posebno se še ugotavlja, da je spre-
jel bivši predsednik deželne vlade dr. Žer-
jav v enketno komisijo polkovnika Vasiča,
o katerem mu je bilo dobro znano, kakšne
utemeljene obtožbe je dvignila proti nje-
mu Gospodarska komisija in da radi tega
ne bo mogel soditi o poslovanju Gospodar-
ske komisije objektivno. Bivši predsednik
dr. Žerjav je dal s tem polkovniku Vasiču
priliko, da je dobil vpogled v spise Gospo-
darske komisije sploh, posebno pa v tiste,
ki ga (Vasiča) osebno zadevajo. To je ime-
lo za posledico nova vmešavanja vojaštva
v poslovanje Gospodarske komisije.

4. Enketna komisija nazivlje svoje po-
ročilo kot »začasnno«, na drugi strani je
pa vrnila Gospodarski komisiji že skoraj
vse spise in knjige, kar znači, da ne name-
rava svoje revizije nadaljevati.

5. Enketna komisija je pozivljala jav-
no v časopisju, naj se ji prijavijo neredno-
sti pri Gospodarski komisiji; to je utegnulo
vzbuditi v javnosti sum nepravilnega, če
ne celo nepoštenega delovanja Gospodar-
ske komisije. Iz poročila enketne komisije
ni razvidno, da bi imel ta poziv kak uspeh.
Ugotavlja se le, da ni enketna komisija
storila ničesar, da bi čast funkcionarjev

LISTEK.

Spomini starega dekleta.

Francoski spisal René Bazin. Prevel F. P.
Hrast.
(Dalje.)

Stella sem na balkonu. V celem kraju
ni bile druge meje nego onele tam na po-
bočju, tisti mali zeleni trak, ki se je vil med
žitom. Ali je to mogoče! Sestane! In ne
prvi! Nisem oblekla obleke svete Katarine,
ker sem se bala, da se prepričam o obna-
šanju gospodične Brigitte. Šla sem dol, vzela
v predsobi svoj solnčnik, odšla preko parka
skozi mala vrata in bila sem na pobočju
našega griča, v samoti med žitom, kjer ni
bilo žive duše razum mene.

Bilo je to sredi zadnjega poletja. Spo-
minjam se, da je bilo silno vroče, da sem
hodila hitro in da so se obračali moji po-
gledi večno na tisto mejo. Ali naj jo nago-
vorim od spredaj ali naj pridem od zadaj?
Skenjala sem, da pridem za njo in ko sem
dospela do kraja, kjer je dolina najgloblja,
sem krenila na desno po stezi, ki se je vila
okrog vaškega griča. Po polurni hoji sem se
ustavila. Grmovje je bilo od blizu kakor
kupa nad klasjem in vse se je zdelo za-
puščeno in prazno, po eni strani kakor po
drugi. Toda misel, da je bilo to le na videz,
da je bila Brigita tam gori, komaj petsto
metrov v strani, da me je gotovo opazila,

da se je morda norčevala iz mene, da nas
je vse vodila za nos, da jo je treba pokra-
tati pred pričo, ki sem jo imela v duhu
pred očmi; toda napor in neprijetni polo-
žaj, v katerem sem bila, me je ogorčil. Po-
navljala sem na tistem besede, ki sem jih
zbrala gredoč, krute pa zaslužene besede,
s katerimi sem jo hotela sprejeti. Steza je
vodila do meje; krenila sem po njej. Toda
komaj sem prestopila desetakrat, sem se zo-
pet ustavila. Prihajala sta, oba, izza meje
in stopala proti meni. Imela sem toliko ča-
sa, da sem si jih lahko ogledala. Hodila sta
počasi in se držala na smeh. Ko sta prišla
bližje, sem opazila, da je bila učiteljica čisto
bleda in da jo je moral njen ljubček, mlad,
silno velik, močan mož, oblečen po me-
ščansko, širokega obraza, podaljšanega s
špičasto brado, vprašati čisto tiho: »Ali
naj ostanem, da Vas pomagam braniti?«

Odgovorila je čisto na glas: »Pojdite, dragi
moj Filip; z Bogom! Gospodična me ne bo
izdala!«

»Kakópa!« sem viknila, »moja dol-
žnost je ...«

»Da ne poveste ničesar«, me je pre-
kinila gospodična Brigita. »Tako! Vam do-
kažem.«

Mož se je odkril, se priklonil in naju
pustil sami.

»Nikogar nimam, ki bi se brigal zame,
razum njega,« je povzelo dekle. »Spoznala
sem se z njim to zimo, v Orleansu, Sakras,
ko smo bili tam. V kratkem postane sam
svoj. Nastavljen je v neki trgovini. In zaro-

čena sva že. Štirikrat sem govorila z
njim ...«

»Res, čestitam Vam, to je lepo!«

»Oh,« je dejala, »uboga dekleta kakor
jaz ne morejo razpolagati s svojim časom.
Vam je lahko govoriti! Toda jaz! Ali sem
mogla govoriti drugače? Če bi bila prosila,
da smem sprejeti Filipa na gradu in se iz-
prehajati z njim po parku, ali bi se zdelo
to gospé spodobno? In etoci! In morda
kak obisk! In družinče! Ni li res tako?«

»Že mogoče.«

»Torej ne izdajte me, gospodična. Po-
magajte mi! Tri mesece moram še služiti,
da si zaslužim za balo. In Vi morate razu-
meti, da, če se dva ljubita, se morata vide-
ti ... Ta trnjeva meja ni last nikogar, zato
je najina.«

Gospodična Brigita se je izražala pre-
drzno, z nekim navdušenjem, ki je izpre-
menilo njen obraz, z nekim naglasom ljud-
ske surovosti, ki ga je bil njen duh pri uče-
nju in pri stiku s svetom izgubil, ki ga je
pa njeno srce, navadno molčeče, ohranilo.
V tem trenutku je govorilo njeno srce. Zde-
lo se mi je, da imam pred seboj eno izmed
velikih iz zavetišča, v katerem delam.

Bližali sva se gradu. Brigita je čutila
potrebo, da je nadaljevala svoj zagovor,
kajti jaz sem molčala, in mi odkrivala svojo
dušo polno skrivnosti. Pripovedovala mi je
o svoji raztreseni rodbini, o svojih bednih
otroških letih, svojih naporih, da se je česa
naučila, o svojih prevarah o svojih načr-
tih za bodočnost. Pomalo se je pomirila.

Postal je zopet zaupljiva in zapazila sem
zopet fino govor, pravilnost tona, pre-
senetljivo dobro naučeno pravilnost, radi
kateri je bila gospodična Brigita tako na
glasu. Kmalu sem pobesila solnčnik na nje-
no stran. Solnce je žgalo strašno in Bri-
gita se je pritisnila k meni. Ko sva prišli
do vrat pri parku, sem se obrnila in med-
tem ko je trepetalo grmovje v daljavi v raz-
gretim zraku in plesalo kot sito, sem ji
rekla:

»Pošteno dekle ste in verjamem Vam.
Moja sestra bi bila brez dvoma strožja,
zato ne bom povedala ničesar.«

Zahvalila se mi je s solzami veselja v
očeh in odšla k svojim gojencem. —

Ko sem se pozno zvečer izprehajala
ob luninem svitu po parku, sem opazila
gospodično Brigito, ki je prihajala k meni.
Iskala me je, da mi vošči lahko noč. Vpra-
šanje, ki sem si ga zastavila v duhu že toli-
kokrat, se je v tem hipu zopet pojavilo:
Kako se je mlado, tako oglašeno dekle mo-
glo zaljubiti v človeka, ki ni imel ne njene-
ga znanja, ne njene vzgoje, ne njenega oku-
sa? Ni mi bilo težko pripraviti jo do tega,
da mi prizna.

»Oh,« je rekla, »če bi vedeli, kako je
dober! Ne bo trpel, da bi delala sama vsa
dela v hiši! Vzela bova kako žensko za po-
dnevni ali celo služkinjo, če bo treba. On
noče, da bi trpela!«

(Dalje.)

Gospodarske komisije pred javnostjo rehabilitirala.

Z ozirom na te ugotovitve je sklenila Gospodarska komisija v svoji seji dne 5. marca 1920 soglasno več resolucij, v katerih protestira najodločnejše proti nepravilnemu in skrajno neresničnemu poročanju revizijske komisije in zahteva, da se revizija njenega poslovanja nadaljuje, a pravično, nepristransko, strokovno in temeljito. Posebno zahteva Gospodarska komisija, da se nadomesti polkovnik Vasić s popolnoma nepristransko osebo in da revizijska komisija, predno poda svoje končno revizijsko poročilo, prizadeja funkcionalne Gospodarske komisije tudi zasliši.

Tako morejo govoriti samo ljudje, ki imajo čisto vest! In Gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo pod načelnštvom inž. Remca in vodstvom inž. Rueha stoji vzvišena nad podlim obrekovanjem dr. Žerjave in njegove pristranske komisije!

Luksus.

V zgradbi našega gospodarstva zevajo široke razpoke. Silni tresljaji vojne so razmajali naše že itak uborno gospodarstvo in vsi stojimo pred naporno, a neobhodno potrebno nalogo: Dvigniti moramo produkcijo poljedelstva in industrije, napeti svoje duševne in telesne sile in z zgoščenim produktivnim delom ustvarjamo nove gospodarske vrednote. To je zadnji in temeljni odgovor na vprašanje, kje je izhod iz zagate, v katero je prišlo naše gospodarstvo.

A to težko vprašanje ima še drugo plat, ki so jo do danes premalo poudarjali. Ne gre samo zato, da proizvajamo nove gospodarske vrednote, istotako važno je, da pametno razpolagamo s tem, kar imamo. Organizirati zvišano produkcijo je prva, urediti konsum je druga naloga sodobnega gospodarstva. Kaj nam pomaga, če zvišamo z resnobnim in napornim delom produkcijo, ako istočasno razsijemo in tratimo že obstoječe ali pridobljene gospodarske sile? Učinek bo isti kot prej, če morda ne še slabši.

Pri nas se je ravno po polomu začela velika razrvanost v gospodarstvu. Narajajoče »potrebe« kulturnih ljudi letno uničijo milijone bogastva, ki ga je rodilo produktivno delo ljudskih množic. Toda vse to le malo oškoduje naše narodno gospodarstvo v primeri s sistematičnim in premišljenim uničevanjem in razsipanjem našega lesnega bogastva, ki je najbolj dragocen izvozni predmet naših dežel. Saj pokrivajo gozdovi v Jugoslaviji 7.275.000 ha vsega ozemlja, torej več kot 32% Jugoslavije. Letni prirastek znaša najmanj 18.900.000 m³, ki predstavljajo vrednost okrog 225.000.000 kron po predvojni cenah. S tem našim bogastvom se razsipa, ko izvažajo razne lesne družbe tedensko cele vlake lesa v Italijo in dobivajo zanje lire, nekaj slabe manufakture in ogromne množine južnega sadja. Za oranže, fige in rožice se trati naš dragoceni les. Dvojno škodo povzroča to našemu gospodarstvu: Zapravljamo svoje belo zlato in pritiskamo našo valuto navzdol.

Nujno je potrebno, da se prepove uvažati to blago, ki je za nas v sedanjih razmerah luksus. Široke plasti ljudstva s tem ne bodo prizadete, saj si le imovitejši sloji morejo privoščiti takih slaščic. Kruha ni mnogo; a kruha južno sadje ne more nadomestiti. In naravnost ogromne vsote, ki jih vrže naše gospodarstvo v vodo s tem luksusom, bi mogle predočiti, kako uničuje ta način trgovine nas same.

Upali smo, da bo ravno bogastvo naše zemlje pripomoglo, da saniramo našo valuto. Praksa, ki se je uvedla v naši izvozni politiki, nam kaže, da temu ni tako. Ko kupujemo, mi tuje blago, ga kupujemo s tujim denarjem. Če hočete kupiti tržaško blago, ga plačate s lirami; povpraševanje naraste, lira poskoči in — mi tožimo, da naša valuta pada. Če tuje kupi naše blago, nam da zanj lire. Povpraševanja po našem denarju ni od strani tujcev nikakega, — tudi zato krona pada. Tako z lastnim blagom tlačimo lastno valuto.

Lesna trgovina proti kompenzaciji z južnim sadjem je luksus. Razbrzdano izkoriščevanje gozdov in negospodarska trgovina z izvozom lesa v inozemstvo je trojen luksus, ki se utegne še krvavo maščevati na našem narodnem gospodarstvu. Temu luksusu in razsipanju je treba napraviti konec. To je praktično delo za organizacijo konsuma in produkcije, — za organizacijo novega, zdravega gospodarstva.

Trije Protičevi govori.

(Konec.)

Dve polovici vsakega programa. — Važnost osebnosti v politiki.

(Iz istega govora v Sarajevu, stran 46.)

»Vsak program ima dve polovici: v eno polovico, ki se piše, in drugo, ki se ne

piše. To, kar se piše, je na zunaj dostikrat prav lepo in primerno, da se bere ali poje; pa se prične izvajati, tedaj pa nastane potreba, da se vprašamo: ali je to prav isto, kar so napisali, ali pa je to, kar se sedaj dela, nekaj čisto drugega od onega, kar so nam pisali in včasih peli?

Vsak program je treba oživiti (oživiti, tvoriti), oživijo ga pa tisti, ki ga izvajajo. To je druga polovica, ki je dostikrat mnogo važnejša od prve. Tista oseba, ki program izvaja, ki programu vdihne življenje, je dostikrat važnejše, nego to, kar so Vam brali ali kar so Vam pisali. Ta razlika je silno važna in treba je, da narod na to razliko gleda in pazi. Mlade stranke, mladi ljudje Vam često pravijo, da nočejo iti za osebami, ampak za programi, in kako je treba predvsem gledati na program. Toda kadar grede ti mladi gospodje s takimi lepimi, novimi in dostikrat dolgovesnimi programi na delo, pokažejo, da temu delu niso kos. —

Te besede so za razmere pri Srbijancih zelo značilne. Kažejo nam, da tam med posameznimi strankami ni načelnih razlik glede verskega in socialnega vprašanja, ampak da vsi eno vsaki stranki pečat vodilne osebnosti. Zato imamo Ribarčev, Veljkovičev skupino itd.; tudi Jugoslovanskemu klubu so napisali na vrata klubove sobe: »Jugoslovanski klub (dr. Korošec).«

Potreba samouprave radi politične šole za ljudstvo.

(Iz istega govora, stran 48 in 49.)

»Dalje želimo (radikalci), da ima naš narod politično šolo, ki je Vi dosedaj niste imeli, ki smo jo pa imeli v Srbiji in jo še imamo, če se nam tudi še ni posrečilo, da bi jo zadostno razvili.

Želimo, da imate politično šolo, ki se imenuje samouprava v občini, v okraju, v okrožju in, če bo treba, tudi v kaki večji upravni enoti. V tej politični šoli se ima narod naučiti, kako bo sam upravljal svoje stvari, najprej občinske in vaške, potem pa okrajne in okrožne, da se tu nauči one politične odgovornosti in onih težkoč, ki so združene z vsakim praktičnim delom. Če se on temu priuči, tedaj bo takrat, ko pride v narodno skupščino, da dela zakone za celo državo in da vodi državno politiko, poln izkušnje za te težke in velike reči. Če pa te politične šole nima, kakor je žalibog Vi niste imeli, tedaj pa bodo prihajali njegovi zastopniki v narodno skupščino, delali postavbe ter vodili državno politiko brez zadostne izkušnje; v tem slučaju bo mogoče, da se često varajo, in politični špekulanti jih bodo dostikrat lahko presleparili in zvodili na stranpota.«

Protič je tu povedal resnico, ki se sicer razume sama po sebi: za politiko se mora ljudstvo vzgojiti. S tem, da dela kdo kot odbornik pri občinski samoupravi in pri drugih javnopravnih zastopih, je dobil malo vpogleda v način in metodo javnega delovanja sploh.

Mi bi temu dodali še nekaj. Politično šolo smo imeli Slovenci brezdomno še boljše nego Srbi. Za javno delovanje se namreč usposobi človek prav tako tudi po delovanju v društvu. Vsako društvo je tudi nekaka avtonomna oblast, če tudi omejena samo na člane, ki se ji prostovoljno pokore; ljudje se navadijo delati v zvezi z drugimi za skupne interese. Pri nas lahko opazujemo, da je tudi politična zavednost tam najmanjša, kjer nimajo n. pr. izobraževalnih društev, in da je tam najtežje dobiti kako osebo, ki bi bila porabna za politično delovanje. Tista stranka bo imela najbolj izšolane politike, ki bo imela doma najizobraževalnega značaja, seveda društev, ki bodo delala.

Potreba tesnega stika med inteligenco in narodom.

V svojem govoru na shodu belgrajskih radikalcev je naglašal Protič, da se je srbski vojak — kmet mogel v tej vojski primerjati s kmeti vseh balkanskih držav. »Povsod, kamor je prišel naš vojak-kmet, se nam je zasvetil obraz. Povsod smo lahko napravili očitno primerko, ki je vedno izpadla v korist našega vojaka-kmeta. Žal mi je, da ne morem istega reči tudi o nas v suknji in mondiri (častniškem plašču).« (Stran 12.) Zato smatra, da mora mlajše na nekaj prijateljsko opozoriti. Starejši radikalci so vedno imeli prepričanje, da je treba vedno biti v bližini glavnega dela mase naroda, da morajo ta odnos čuvati, prisluškovati utripom narodovega srca, njegovim težnjam in željam. Če tega stika ni, ne more pri našati ne zunanja in ne notranja politika onih sado, ki jih je želeli.

O obliki naše države.

Tu se Protič jasno izraža samo glede vladavine. Naša država naj bo »ustavna monarhija z dinastijo, ki je tudi svojo eksistenco postavila na kocko in jo združila z usodo dežele in naroda.« Mi smo obdani od vseh strani od sosedov, ki preže na naš pogin. Zato rabimo tako obliko, ki nas bo bolj zblížala, ki bo posamezne dele države tesneje spajala. Vzor državne oblike je Protiču Anglija, »katero

lahko tudi mnoge republike zavidajo za njene državljanske in osebne svoboščine.«

Pravtako stoji tudi glede državne uprave na stališču angleškega sistema: enotno zakonodajstvo za vse stroke državne uprave, a istočasno samoupravo v vseh delih državnega življenja. Podrobneje se Protič o tem vprašanju ni izrazil. Pač pa se je izrekel odločno proti prevlekemu centralizmu. Polemizira proti Pribečevu, ki je rekel v Zagrebu, da ima vsaka avtonomija to tendenco, da se razvija, da gre dalje in spravi enkrat v nevarnost celoto. Toda prav tako, odgovarja Protič, ima tudi vsak centralizem v sebi to tendenco, da se razvija, da pograbi vse v svoje roke in uniči vso samoupravo, vsako individualnost in vsako državljansko svobodo. »Gospodje, vsa politična filozofija obstoji v tem, da se najde harmonija med neoviranim in pravilnim razvojem individualnosti in neoviranim in pravilnim razvojem državne celote. Če uničujete individualnosti, boste dobili na ta način čredo ovac, ki jo bo lahko vsak avanturist (pustolovec) zapeljal, kamor bo hotel.« (Stran 32.)

Glede agrarne reforme se je izrazil v Sarajevu (v Bosni tvorijo del radikalne stranke tudi mohamedanci) za načelo, da se vsakemu brez izjeme, ki je imel zemljo do sedaj, zemlja tudi plača. Tu je zabeležil zapisnikar medklic, ki morebiti ni bil neupravičen: »To je že plačano ne enkrat, ampak desetkrat.« (Stran 53.) Na vsak način ne bo mogoče dajati odškodnine dosedanjim posestnikom po enem kopitu, ampak se bo treba ozirati na način, kako je prišel sedanji posestnik, oziroma njegovi predniki, v posest dotične zemlje.

Žlahta.

Poglavje o žlahti se nadaljuje. V pravico je posegla celo uradna oseba. Dr. Marn, poverjenik za obrt in trgovino se je čutil dolžnega, da zastavi sulico za bivšega predsednika deželne vlade. Novega ni povedal. Dr. Žerjav je bil predsednik deželne vlade, kot tak brez dvoma zelo vplivna osebnost. Tega dejstva ne more ovrči. Priznati mora, da sta imela Alojzij Lavrenčič in dr. Josip Lavrenčič skupno sedem sekvestrov v svoji roki. Znano je tudi, da sta imenovana gospoda v tesnih rodbinskih zvezah z bivšim predsednikom deželne vlade. Za javnost ta dejstva zadoštujejo. Zanimiv je pa dr. Marnov dopis, ker deloma osvetljuje, kako so se oddajali sekvestri, deloma pa tudi dokazuje, kako lahko je napravljati za liste uradne popravke, ki jih listi morajo priobčiti. Dr. Marn zameta misel, češ »da se sekvestri niso presojali po sposobnostih in sličnih kvalitetah, res pa je, da so bile v prvi vrsti merodajne strokovne zmožnosti in izkušnja.« Lepo načelo, da bi se bilo le res tudi izvajalo. Dr. Marnov tovariš v poverjeništvu za agrarno reformo je pa v tem pogledu drugega mnenja. V svojem dopisu na »Domoljub« javno zatrjuje, da so razni sekvestri s sekvestriranimi veleposestvi tako vzorno gospodarili, da je moral reklamirati sekvestre oziroma sonadzorstvo nad več takimi veleposestvi za svoj resort. Prepričan je bil, da bo mogel le na ta način preprečiti najhujše izraste in zlorabe. Tudi nam ne gre v glavo, da bi imel prav posebne »strokovne zmožnosti in izkušnja« mlad odvetniški koncipijent za upravo veleposestvi ali dacar, ki je dober strankar, za nadzorstvo nad velikimi množinami lesa. Mi smo povdarjali, da je begunstvo, če je združeno z drugimi kvaliteta, v resnici neke vrste pravni naslov za posest sekvestra, nikakor pa ni begunstvo samo na sebi pravni razlog, da združuje ena oseba v svoji roki kopico sekvestrov. Vsak begunec je pomilovanja vreden, ni pa potreben vsak begunec podpore ali posebne protekcije. Če dr. Marn v omenjenem primeru begunstvo še tako podčrtava, prepričan ne bo s tem razlogom v tem primeru nikogar.

Zanimivo je tudi priznanje dr. Marnovo, na kak način je dobil odvetnik dr. Josip Lavrenčič sekvestra nad tvrdo Zankl Söhne. Tukaj je bila pa kar naenkrat »merodajna želja in prošnja oseb, ki so to firmo nacionalizirale«. Nacionalizacija je pa zopet posebno poglavje, h kateremu se moramo v kratkem povrnuti. Zelo zanimivo poglavje je to. Pri tvrdki Zankl Söhne so volili oni, ki so hoteli dobiti to podjetje v roke, sami sekvestra nad tvrdo, kamor so hoteli naložiti svoj kapital. Želja kapitalistov je bila za poverjeništvu za obrt in trgovino merodajna: »merodajna je bila želja in prošnja oseb, ki so to firmo nacionalizirale.« Citat smo dobesečno ponovili, da ne bi imel dr. Marn morda zopet izkušnje, da nam pošlje popravek. Čedne razmere so to. To se bere in sliši približno tako, kakor ona znana povest o ovci in volku. Ali je čudno, če človeka prsti srbi, da bi napisal satiro!

Nam navadnim zemljanom se zdi merodajni zaslužek 2500 K od enega sekvestra velik zaslužek. Za tak zaslužek je treba že dovolj truda in dela. Dr. Marn je pa očitno drugega mnenja. Z vso resnostjo

trdi, da »ni res, da nosijo sekvestri lepe novce brez posebnega truda in dela.« Čemu izmed imenovanih srečnih sekvestrov so priznali mesečno 2500 K zaslužka. Povdarjamo, da nadzorstvo nad tem sekvestrom ni bilo njegovo edino opravilo. Poleg tega je upravljal še par sekvestrov. Sekvestrovanje pa ni izključni življenski poklic tega gospoda. Prepričani smo, da izvršuje v človeški družbi brez dvoma še kak drug častivreden poklic. Po našem mnenju sekvestri nikakor niso povsem nedolžne stvari brez cvenka. Nerazumljivo bi nam sicer bilo, kako bi porabljali gospodje svoj »zlato« čas za stvari, ki v trgovskem oziru niso plodonosne. In vendar se celo taki gospodje zanimajo za te nedolžne sekvestre.

Ko smo prebirali dopis g. dr. Marna, smo se spomnili besed iz Don Kihota: Sancho Panza, du riechst etwas starker als sonst.

Češka.

Masaryk regentu Aleksandru.

LDU Praha, 9. marca. (ČTU.) Poslanik Ivan Hribar je v nedeljo izročil predsedniku Masaryku lastnoročno pismo s čestitkami regenta prestolonaslednika Aleksandra. Pri zopetnem sprejemu poslanikov je izročil poslanik Clerk predsedniku čestitke lorda Curzona. Predsednik Masaryk je odgovoril na lastnoročno pismo regenta prestolonaslednika Aleksandra z nastopnim lastnoročnim pismom: »Hradčany, 8. marca 1920. Vaše kraljevo Visočanstvo gospod regent! Pri srčno se zahvaljujem za ljubezne izjave Vašega priznanja in prijateljstva. Odlikovali ste me z Vašim najvišjim redom in me počastili z lastnoročnim pismom. Vaše priznanje me napolnjuje z odkritosrčnim veseljem. Odpor proti bivši Avstro-Ogrski in njeni politiki je naše narode združil k obrambi in meni je dodelila sreča, da sem mogel pobližje spoznati Vaš narod in ga vzljubiti. Spominjam se z veseljem, da sem se v Londonu mogel sporazumeti z Vami in vašimi državniki. V moji zunanji delavnosti nisem nikdar pozabil na jugoslovanski narod, ker bo Vaša svoboda in moč tudi nas jačila. Ostanimo čvrsti! Želim Vašemu narodu, Njegovemu Veličanstvu, kraljevemu očetu, in Vam najboljše uspehe! — T. Masaryk.«

Rusija.

LDU Washington, 9. marca. (DunKU - Brezlično.) »Chicago Daily News« objavlja poročilo posebnega poročevalca iz Moskve, da so poluradno po Poljski objavljeni mirovni pogoji, ki obsegajo tudi meje iz leta 1772, povzročili pri vsem ruskem prebivalstvu brez razlike največjo nevoljo. To bo brez dvoma dovedlo do nove vojne. Maksim Gorkij, vodja duševnih delavcev, se je izjavil napram poročevalcu, da bo Rusija poslala še enkrat Poljski bratsko svarilo.

LDU Moskva, dne 9. marca. (DunKU - Brezlično.) Ljudski poverjenik za zunanje stvari Čičerin je brezlično prosil angleško, ameriško, francosko, italijansko in japonsko vlado, naj bi vplivale pri poljski vladi na to, da bi ustavila vojaške napade na sovjetsko Rusijo. Ruska in ukrajinska sovjetska republika, ki hočeta obe živeti s Poljsko v miru, se nahajata v novem položaju in morata poznati zavezniki vladam, da z ozirom na predstoječe vojaške operacije ne morejo vzdrževati gospodarskih zvez z zavezniki, t. j. zvez, o katerih se pogajata ali katere nameravata skleniti. Rusija in Ukrajina pa sta še vedno pripravljene pričeti takojšnja mirovna pogajanja s Poljsko.

Sibirija v rokah boljševikov.

LDU Berlin, 9. marca. (Dun. KU) »Deutsche Allgemeine Ztg.« javlja iz Kodanja: »Extrabladet« poroča iz Helsingforsa, da so boljševiki zasedli Irkutsk. Potemtakem imajo vso Sibirijo v rokah.

Nemški socialisti uhajajo v Rusijo.

LDU Belgrad, 8. marca. »Epoha« poroča iz Varšave, da se opazja prehod nemških socialistov preko poljske fronte v Rusijo. Obstoje dokazi, da se v Moskvi nahaja nemška misla, katere vojno-tehnični oddelek sestavljajo štabni in višji častniki.

Politične novice.

+ Sramujejo se. »Slov. Narod« je včeraj priobčil članek, v katerem predbacia dr. Korošcu dvojno igrado radi valute in pravi: »Ali ni hinavščina, predrzna hinavščina, ker dr. Korošec je vedel, da bo v kratkem razkrinkan. Dr. Korošec je bil sicer v Šusteršičevi šoli, vendar niti od njega se ne spominjamo, da bi slovenski narod tako hinavsko vodil za nos. Učenec je prekosil svojega mojstra! Radovedni smo, ali bo »Slovenec« branil in kako bo branil to Koroščevo dvoletnost. Mi moramo uljudno naznaniti »Slov. Narodu«, da »Slovenec« ne bo branil tega, česar ni. Glede valute »ploda velike ideje JDS« kot je pred tedni zapisal »Slov. Narod«.

igrajo ravno demokratije sramotno igro. Zakaj ne gredo v parlament reševati valuto? Doma sede za pečo in se ogorčujejo nad valutno rešitvijo, ki je njihovo lastno dete. — »Slov. Narod« se danes očitno sramuje svojega včerajšnjega pamfleta na dr. Korošca in je med dnevnih vestih vrnil sledečo notico: »Pri včerajšnjem članku »Pakt dr. Korošca za radikali zaradi valute je pomotoma izostala šifra. Kakor je sicer tudi razvidno iz izjav, članek ni pisan v uredništvu.« — Naj bo »Slov. Narod« ta pot Kano so lahko! Saj ni bila prva.

+ **Novi vladni komisar v Mariboru.** Dosedanji komisar mesta Maribor znani demokrat dr. Vilko Pfeiffer je še pod vladno dr. Žerjavo dobil dopust. Mož s svojim strankarsko-bankirskim delovanjem v Mariboru gotovo ni utrdil jugoslovanske misli med prebivalstvom. Za demokrate pa je bilo dovolj, da je njihov strankar in da se razume nekaj na banke. Mariborsko prebivalstvo g. dr. Pfeifferja prav gotovo ne bo pogrešalo. Ko je nastopil vladno dr. Brejca, je imenoval za vladnega komisaria znanega mariborskega odvetnika dr. Leskovičja. Upamo, da se mu posreči očitati Avglijev hlev, ki ga je zapustil prejšnji komisar.

+ **Shod demokratov v Mariboru,** ki se je vršil v nedeljo je bil neizmerno dolgočasen, kakor poročajo iz Maribora. Prvi je govoril znani profesor Voglar, ki jo to pot ni polomil, ker je pravočasno končal. Prvi govor je imel dr. Kramer, ki je dolgočasil poslušalce celo uro o ujedinenju, prevratu in jugoslovanstvu. Njegov govor pa je bil sicer dostojen in ne žaljiv. Hujši je bil dr. Žerjav, ki je napadal ljubljanskega škofa. Dr. Žerjav je vključ vsem polemijam svoje stranke še vedno optimist. Dejal je namreč: »Čim bolj bomo demokrate v opoziciji, tem močnejša stanka bomo.« Hudi pristaja stranke dr. Žerjavo, ki je stal v bližini poročevalca, pa je pri teh besedah vzdihnil: »Če bomo v opoziciji morali čakati, da se utrdi moč naše JDS, bodo klerikalci večno vladali.« Nato je govoril še neki Srb. Ta mož med mariborskimi demokrati pa ni imel sreče. Vsi napor rediteljev so bili zaman, poslušalci so zapuščali dvorano, predno so končali govorniki. Niti Kramer, ne Žerjav in ne brate Srbini niso mogli ogreti gledalcev toliko, da bi bili ploskali, ali vsaj kimali govornikom. Večina demokratiških »poslušalcev« je dremala med govori. Ljudje so zapustili razočarani dvorano.

+ **G. dr. Pestotnik** nam je poslal sledeče pojasnilo, katero radevolje priobčimo: »Moj brat vobče ni bil v Ljubljani za časa mojega predsedovanja pri gospodarski komisiji za stvarno demobilizacijo in torej vodja demobilizacijskega saperskega skladišča ni mogel priti v položaj za braniti vstopa predsednikovemu bratu v to skladišče. Ugotavljam, da nikdo od mojih sorodnikov ni nikdar niti prosil niti dobil kako demobilizacijsko blago.

+ **Občinske volitve na Hrvaškem.** Vse hrvaške stranke se živahno pripravljajo na volilni boj, ki je pred durmi. V nekaterih občinah so se volitve že vršile, v drugih bodo prihodnje tedne. Pred seboj imamo volilni izid iz Našice, ki je precej značilen za hrvaške politične razmere. Občina ima čez 1000 volilcev in je volila 24 odbornikov. Volilno listo sta postavili dve stranki: komunisti in pučka stranka. Komunisti so razvili silen teror, zato so meščanski elementi izostali od volitev in v mestu samem so komunisti dobili vse mandate; v okolici nobenega. Rezultat je sledeč: Komunisti 8, pučka stranka 7, Srbi 4, Slovaki 1, Nemci 2. Do ožjih volitev je prišlo med dvema komunistoma in dvema kandidatoma pučke stranke; izgleda, da bodeta zadnja dva zmagala. Ker bodo vstopili v pučki klub tudi en Slovak in dva Nemca, bo štel pučki klub 12 zastopnikov in bo imel občino v rokah. Ne Narodni klub in ne demokrati niso mogli sestaviti kandidatne liste.

Dnevne novice.

— **Umetniški koncert v Kranju.** Izreden umetniški užitek je nudil kranjskemu občinstvu koncert, ki ga priredi v nedeljo, dne 21. t. m. v sokolski dvorani v Kranju najodličnejši slovenski koncertni pianist g. Anton Trost z Dunaja s svojo soprogo gospo Claire Fiedler-Trost. Iz prijaznosti sodeluje italijanski pevski zbor. Zanimanje za ta koncert bo gotovo zelo živahno, ker je g. Trost kranjski publici še dobro v spominu iz prejšnjih koncertov; to pot pa bomo imeli priliko spoznati tudi njegovo soprogo, ki mu je v umetnosti vredna družica. — **Natančnejši podatki bodo razvidni iz posebnih lepakov.** Vsa kranjska društva so naprošena, na se blagovolijo ozirati na to resno umetniško prirediteljo. (k)

— **Nemške laži.** V plebiscitnem ozemlju se agitira proti naši državi s trditvijo, da se eno, dve, in desetkronski bankovci ne bodo zamenjavali v našo valuto in da bodo torej ob vsi vrednost. Kakor poroča tukašnja delegacija ministrstva financ za

Slovenijo in Istro, je ta vest popolnoma neosnovana; resnica je le, da je zamenjava teh bankovcev nameravana za poznejši čas.

— **Čatež ob Savi.** Dne 28. febr. ob pol 6. uri zjutraj je bil votikalni potresni sunek z močnim zemeljskim bobnenjem, ki je mnoge iz spanja prebudil. — Dne 8. t. m. ob 11. dop. je na soncu toplomer kazal 50° Cel.

— **Semič.** Požari so v Semiču zadnji čas na dnevnem redu. Povzročila jih neki posebne vrste železniški stroj, ki je postal že strah vseh bližnjih sosedov proge. Dne 6. marca je v Kotu zgorelo deset poslopij, pred tednom eno, več že zapaljenih so komaj rešili. Škoda samo na vinu in žganju znaša do 50.000 K. Naj vso škodo uprava čimprej povrne. Ali ni že skrajen čas, da železniška uprava dotični pomankljivi stroj vzame iz prometa? Nevolja med ljudstvom je velika.

— **Poštna vest.** Ravnateljstvo pošte in hrzjojava za Slovenijo oglašja: Z dnem 16. marca 1920 se uvede pri kr. poštenu uradu Guštanj dostavljanje poštinih pošiljatev po selskem pismonošu v sledeče vasi: I. okraj: Javornik, Tolsti vrh (zahodni del), Šelenberg; II. okraj: Tolsti vrh (vzhodni del), Dobrije, Selovec. Dostavljanje se bo vršilo v I. okraju vsak ponedeljek, sredo in petek, v II. okraju vsak torek, četrtek in soboto. — Z dnem 16. marca 1920 se uvede pri kr. poštenu uradu Dravograd zopet dostavljanje poštinih pošiljatev po selskem pismonošu v sledeče vasi: I. okraj: Vič, Rabenstein, Gorica, Sv. Lovrenc, Stari grad, II. okraj: Ojstrica, Sv. Duh, Velko, Kozji vrh, Morenhof, Sv. Boštjan. Dostavljanje se bo vršilo v I. okraju vsak ponedeljek, sredo in petek, v II. okraju vsak torek, četrtek in soboto.

— **Svet za kmetijski pouk** se je osnoval v ministrstvu za poljedelstvo.

— **4 milijone kron za izboljšanje vinogradov** je dovolilo belgrajsko kmetijsko ministrstvo.

— **Sramota, mesto da greste molit,** pa na sveti večer take reči uganjatelj! zakliče ogorčen sodnik nad Antonom Čudnom iz Lokovce. Tone je na sveti večer napadel »punce«, Filipičevo so fantje vrgli na tla; Ivani Jarčevi je pa Tone Čuden strgal celo šal. Čuden zatrjuje: »Nisem bil.« — Ivana Jarčeva: »Kaj, še dvakrat si me becnil, veš! Čuden je tudi udaril Miho Gregorina po čelu. Obsojen je bil v 14-dnevni zapor.

— **Ubogi vdovi s petimi nepreskrbljenimi otroci** so nadalje darovali: g. Rudolf Kokolj, Ljubljana, 30 K. — Gospa Fr. dr. Regljeva v Kranju, dar njenih otrok, 10 K. — G. Belar, Ponikva ob juž. žel., 10 K. — Neimenovan 10 K. — Neimenovan 20 K. — Neimenovan 3 K. — Neimenovan 50 K. — G. Fr. Cvek, 40 K. — Neimenovan 20 K. — Gospa Alojzija Tratnik, hotelirka, Ljubljana, nabrala od svojih gostov 272 K. Bog plačaj stotero. — Prosimo usmiljena srca še nadaljnih darov, katere sprejema upravništvo »Slovenca«.

Ljubljanske novice.

Ij **Cerkven koncert** v stolnici danes, v sredo, 10. t. m. zvečer ob pol 8. uri ima namen podati poslušalcem take skladbe, ki jih sicer nikjer ne morejo slišati. To so v prvi vrsti daljše orgeljske skladbe: Rheinbergerjev koncert za orkester (godala, 2 trobenti, 2 rogova in pavke) v treh delih; prvi, težki, resnobi del (grave); drugi lahni, mirni del (andante); tretji gibčni, hitri del (con moto), dalje Godejjeva predigra v a-molu in Bossijev »Božič« (Noël). Res, da se po naših cerkvah veliko orglja, toda daljših enotnih skladb skoro nikdar ni prilike slišati, kaj šele z orkestrom. Prav tako zaenkrat še ni mogoče izvajati maše v staroslovenskem cerkvenem jeziku pri slovenski službi božji; zato se bo dr. Kimovčeva staroslovenska maša pela pri koncertu, dasi sama zase ni koncertna, ampak liturgična skladba. Edino Premrlovi mogočni »Sv. Trije Kralji«, P. H. Sattnerjeva mila »Božična« in preprosta Kimovčeva cerkvena molitev »Zdrava o nebes Kraljica« so se tu in tam že kdaj mogle čuti s kora ali se še bodo, pa tudi izmed teh se Premrlove, dasi ni težka, ne bo upal vsak zbor lotiti. Velika dela, kakor je briljantni Rheinbergerjev koncert, pa tudi v največjih mestih, kjer imajo po koncertnih dvorinah sijajne orgle na razpolago, ne pridejo tako pogosto na vrsto. Pri koncertu bodo sodelovali: kapelnik dr. Jos. Čerin, ki bo vodil orgeljski koncert z orkestrom, dr. Fr. Kimovec, ki bo vodil zvorske skladbe in St. Premrli, ki bo igral na orgle. Orkester je sestavljen iz civilnih in vojaških godbenikov, stolni zbor je pomnožen z nekaterimi drugimi pevci, ki bodo iz prijaznosti sodelovali. Vstopnice se dobivajo čez dan v Jugoslov. knjigarni, zvečer bodo na razpolago pri obeh glavnih vhodih v stolnico.

Ij **Orliški krožek Ljubljana-Sv. Jakob** priredi v nedeljo, 14. marca v veliki dvo-

rani »Unona« slovesen sprejem. Govori predsednica Orliške zveze s. Cilka Krekova. Na sporedu je tudi javna telovadba članic in gojenk. Prireditelj se vrši pri pogrnjenih mizah. Vsi ste vljudno vabljani.

Ij **Sestanek duhovnikov ljubljanskega mesta** bo danes ob 5. uri v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne.

Ij **Seja odbora Prosvetnega društva** za kolodvorski okraj se bo vršila mesto v sredo v soboto, dne 13. t. m. ob 7. uri zvečer. (k)

Ij **I. seja novega odbora Leonove družbe** bo v petek, 12. t. m. ob 4. uri popoldne v Jugoslovanski tiskarni. Dnevni red: Konstituiranje odbora in slučajnosti. (k)

Ij **Društvo konceptnih uradnikov** ima svoj redni občni zbor dne 21. marca 1920 ob 9. uri popoldne v mestni zbornici na magistratu. (k)

Ij **Povišanje cen slaščičarskim izdelkom.** Zadruga slaščičarjev v Ljubljani je na občnem zboru dne 8. februarja 1920 sklenila zaradi visokih cen sladkorja in vseh drugih surovin od 10. t. m. povišati cene vsem slaščičarskim izdelkom. (k)

Ij **Dajte nam petroleja!** Petroleja nimamo več. Tisti liter, ki smo ga dobili na rodbinske izkaznice, je že davno pošel. Dobro vemo, da ga imajo trgovci še zadosti v zalogi. Čemu torej čakati, ker prebivalstvo potrebuje razsvetljave? S samimi izkaznicami ne moremo svetiti. Naj slavna aprovizacija pomisli, da z 1 litrom petroleja ne moremo izhajati pol leta, zlasti ker imamo nekateri tako temne kuhinje, da je treba še podnevi luči, da vidimo kuhati. Torej potrebnih se usmiliti!

Ij **Ukrajena** je bila v Šiški v begunskem uradu Mariji Bufolin iz Dobrič knjižica za aprovizacijo, v kateri sta bili 102 kroni.

Ij **Verižnik Homan** pred okrajnim sodnikom. V Ljubljano je prišel iz Zmice pri Škofji Loki, da veriži z valuto. Iz Ljubljane je za 10 let izgnan. »Kolikokrat ste bili kaznovani?« ga vpraša okrajni sodnik g. Avsec. — »Desetkrat.« Obsojen je v en mesec strogega zapor, ker je prišel v Ljubljano. »To je pri nas; za drugo se bodo pa z Vami »verižniki« zgovorili.« zaključil sodnik razpravo.

Najnovejša poročila.

NA HRVATSKEM ZMAGUJE LJUDSKA STRANKA.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Zagreb, 9. marca. Pri občinskih volitvah v okraju Brinje je z veliko večino zmagala ljudska stranka. Nasprotni stranki Hrvatska zajednica in demokrati se sploh niso pojavili na volišču.

DR. SMODLAKA OBSODIL DEMOKRATE.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Beligrad, 9. marca. Na današnji seji narodnega predstavništva je v debati o vladni deklaraciji govoril dr. Smodlaka, čigar izjavo so vse stranke z napetostjo pričakovale. Demokrati so upali, da bo izjava dr. Smodlake zanje povoljna, a bila je ostra in uničevalna za demokratsko politiko, kakor je še nihče do sedaj ni izrekel. Dejal je, da je demokratska politika vodila do državljanske vojne, a državo samo pa v propast. Demokrate je ugonobila strankarska korupcija. Z ozirom na zunanji in notranji politični položaj je končno zahteval koncentracijsko vladno, vsled česar bo njegov klub sicer podpiral parlamentarno delo, ne bo pa glasoval za vladno.

JASA PRODANOVIC TUDI OBSOJA.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Beligrad, 9. marca. Demokratski republikanski poslanec Jasa Prodanović je v zbornici zbudil danes s svojimi izjavami veliko veselost. Obsojal je režim, kakor ga je izvajala demokratska socialistična vlada, ki jo je sam prej podpiral.

KAKŠEN BO PROTIČEV ODGOVOR.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Beligrad, 9. marca. Za jutri se pričakuje z veliko napetostjo odgovor ministrskega predsednika na zahtevo dr. Smodlake, da se osnuje koncentracijski kabinet. V političnih krogih se pričakuje, da bo Protič označil stališče sedanjih vladnih strank, katero so zavzemale ves čas, ko so bile v opoziciji in katero so posebno izrazito izrazile za časa zadnje krize. Razložile so, kakor znano, demokratsko-socialistični zajednici program, na katerem bi sodelovale z drugimi strankami, ki je, da se predloži parlamentu zakon o narodni banki, proračun, volilni red za ustavotvorno skupščino, mirovne pogodbe, da se izvrši revizija nekaterih naredb bivše vlade in se v parlamentu obravnava vse tekoče zadeve. Demokratsko-socialistična zajednica je pred 14 dnevi ta program odbila.

DEMOKRATI POSTAJAJO MEHKI.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Beligrad 19. marca. Demokrati na vseh straneh poizkušajo sedaj, kako bi zopet mogli priti v vladno. Zdi se, da po-

stajajo mehki in za vse razloge sprejemljivi.

VOLILNI RED.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Beligrad, 9. marca. Volilni red, kakor ga je sprejel ministrski svet, se nahaja sedaj v državnem svetu, ki se bo o njem posvetoval že v četrtek, tako da se bo mogel predložiti že v petek parlamentu, ako bo med tem časom tudi dotiskano zadostno število izvodov za narodno predstavništvo.

SESTAVA BOSENSKE VLADE.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Beligrad, 9. Pri sestavi sarajevske vlade je došlo do velikih težkoč med posameznimi strankami. Danes so došli odposlanci vseh 4 strank iz Bosne v Beligrad, Hrvatska ljudska stranka zahteva zase socialno politiko in kmetijstvo v bosenski vladni.

TURKI POKLALI 15.000 ARMENCEV.

LDU London, 9. marca. (DunkU. — Brezlično.) Lloyd George je včeraj izjavil v poslanski zbornici, da so po vesteh, ki jih je prejela vlada, v zadnjih tednih Turki poklali v Ciliciji nad 15.000 Armencev. Francoska vlada pošlje v Sirijo precejšnja ojačenja. General Gouraud bo na ta način mogel ojačiti postojanke in preprečiti nadaljuje pokolje. Anglija pošlje svoje čete v Carigrad, odkoder jih bo po potrebi lahko uporabljala v azijski Turčiji, Palestini in Egiptu. Carigradska posadka se poviša od 16.000 na 50.000 mož.

BOJI NA RUSKEM.

LDU Moskva, 9. marca. (DunkU. — Brezlično.) Frontno poročilo z dne 3. t. m.: Na severni fronti smo zavzeli Bineg in Kem. — Na zapadni fronti poljski napadi pri Mosyrju in Ovuču. — Na južni fronti neizpremenjeno. — Na kavkaški fronti prodiramo dalje.

ZMEDE NA PORTUGALSKEM.

LDU Lisbena, 9. marca. (DunkU. — Agence Havas.) Uradnica stavka traja dalje. Demokrat Silva se je moral odreči oblasti, ker se ministri niso mogli zediniti glede korakov, ki jih je treba podvzeti napram stavkujočim. Splošno se sodi, da bo predsednik republike Alvarezu Castru poveril sestavo vlade. Vsled stavke javne oblasti ne delujejo. Aretiranih je bilo 40 redarjev, ki so začeli stavkati, ker se jim ni izplačala mezda.

BORZNA POROČILA.

LDU Zagreb, 9. marca. (Borza.) Devize. Berlin 180 — 200, Bukarešta 250 —, Milan 885 — 867, London 520 — 585, New York 15.300 —, Pariz 1135 — 1145, Praga 177 — 180, Curih 2350 — 2400, Dunaj 63 — 66. Valuta. Dolarji 14.400 — 14.600, avstrijske krone 65 — 67, češkoslovaške krone 182 —, levi 182 — 190, carski rublji 200 — 205, angleški funti 520 —, francoski franki 1060 — 1080, marke 208 — 221, leji 255 — 260, lire 870 — 880, napoleoni 540 — 550, sovereični 630.

Seja občinskega sveta ljubljanskega.

Ljubljana, 9. marca 1920.

Sejo je vodil župan dr. Tavčar, kateri je imenoval overovatelja zapisnika občinske svetovalca Rojino in Kneza.

Poklonitev Masaryku.

Dr. Tavčar: »Vsi veste, da je te dni praznoval predsednik češkoslovaške republike Masaryk svojo sedemdesetletnico. Vsak udarec, katerega čutijo Čehoslovaki, čutimo tudi Jugoslovani. Kakor dozdaj mora biti tudi v bodoče ljubezen med Čehi in Jugoslovani večna in trajna. Veliko lažje se spominjamo zdaj slavja, kakor prejšnje čase, ko smo slavili tudi razne dvorske pripetljaje s penetiimi besedami. O Masaryku govoriti bi bilo preveč. Kar je dosegel v svetovni vojski v Ameriki in drugod, uživamo tudi mi sadove. Pritrtili boste, da dam v skromnih besedah izraza našim čuvstvom ljubezni češkemu narodu z iskreno željo, da bi kmalu doživeli čas, ko se bosta stikali obe državi: Jugoslavija in češkoslovaška republika.« (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.)

Ostala predsedstvena naznanila.

Družba Union je od naraslih vojaških stanarin odstopila občini 50 %, za kar se družbi izreka zahvala.

Mestnemu magistratu so došla sledeča darila: Za mestne uboge: Claudie Gorup-Slavinska povodom sprejema v obč. zvezo 1000 K. Neimenovan povodom smrti očeta 1000 K. Tvrška F. A. Uher povodom smrti svojega družabnika 500 K. Neimenovan povodom sprejema v obč. zvezo 500 K. Neimenovan mesečno po 100 K, za prvo četrtletje 1920 300 K. Tvrška M. Ranth 200 K. Terezija Bizjak, pekarica 200 K. Notar Hudovernik volilo Jerneja Jeleniča 200 K. Viljem Spitzer, trgovec 200 K. Antonija Žagar 150 K. Ph. Mr. Rihard Sušnik, lekarnar, mesta venca na krsto Bohincu 100 K. Dragoljub Milivojevič, kapetan, del

stanarine 100 K. Neimenovan potom po družinski centralne uprave za trgovski promet 100 K. Oton Seidl, zobotehnik 50 kron. Tvrška P. Kozina 18 parov vojnih čevljev. — Za obubožane obrtnike: Fran Pust, mestni tesarski mojster mesto venca Scagnettiju 300 K. Za vdove in sirote: Stefan in Zora Myoll 200 K. Janko in Miči Češnik 200 K.

Zvišane občinske doklade na alkoholne pijače.

Poročevalec podžupan dr. Triller poroča, da ima občina efektivne izgube pri užitinskem zakupu 383.000 kron. Predlaga, naj se zvišajo doklade pri litru ruma in spirita na 3 krone, ostalim žganim pijačam pa na 2 kroni; dalje naj se povišajo občinske doklade pri litru vina za 74, vinskega mošta za 51, sadnega mošta za 12 vin. in pri litru piva znašaj občinska doklada 22 vin. Obč. svetovalec Rojina prosi, naj se pritogne ves okoliš mesta Ljubljane v užitinski teritorij mesta Ljubljane.

Povišanje gostščine.

Sprejme se predlog podžupana dr. Trillerja, po katerem se za dobo desetih let zvišaj gostščina in znašaj od 1. majnika napre za stanarino 200 kron 2 odst., od 200 do 660 kron 4 odst., od 600 do 800 kron 6 odst., od 800 do 1000 8 odst., od 1000 do 1200 kron 10 odst., od 1200 do 1400 kron 11 odst., od 1400 do 1600 12 odst., od 1600 do 2000 kron 13 odst., od 2200 do 2400 kron 14. odst. in nad 2400 kron na 15 odstotkov.

»Majhna šaloigra«

Načelno se sklene glede na dopis poverjenstva za socialno skrbstvo, katero namerava odkupiti mestno pehotno vojašnico, da se vojašnica proda. Glede na višino kupne cene pa ni dobil noben predlog potrebne večine, vsled česar vzklikne župan dr. Tavčar: »No, zdaj se je stvar končala kakor majhna šaloigra.«

Sprejem v občinsko zvezo

se je odrekel Ivo Buriču in trgovcu Viljemu Spitzerju.

Mestna zastavljavnica se opusti.

Soglasno se je storil sklep, da prenehaj mestna zastavljavnica poslovati 15.

marca t. l.; vsi predmeti morajo biti rešeni do 11. septembra; prostori v katerih posluje mestna zastavljavnica, se oddajo v najem mestnemu pogrebemu zavodu.

Mestne vožnje.

Za mestne vožnje se najame posojilo 1.000.000 kron: »Mestne vožnje dolgujejo mestni blagajni 740.000 kron. Obč. svetovalec vzklikne: »Mestne vožnje se ne bodo nikoli rentirale, enkrat bo pogreb! (Veselo!)

Občinske stanovanjske hiše

se bodo zgradile na mestnih stavbnih parcelah na Prulah; 3 do 4 lesene stanovanjske hiše se nameravajo zgraditi; v vsaki bo 12 stanovanj, vsako stanovanje bo imelo kuhinjo, sobo in malo sobo. Vsaka hiša bo stala 915.000 kron. Inženirju Dukiču se proda mestna parcela ob Cesti v Rožno dolino, da zgradi tam 2 enostanovanjske hiše iz votlega betonskega zidovja.

Poprave na ljubljanskem gradu

so stale 4189 kron in se tozadevni kredit dovoli.

Oskrbovalnine ubožcev

v mesnih ubožnicah se zvišajo od 2 na 3 krone.

Za ambulatorij

za omejitve veneričnih bolezni, katerega ustanovi ministstvo narodnega zdravja v Ljubljani, prispeva mestna občina 10.000 kron.

Zvišanje cene plinu.

Sklene se, da se s 1. marcem t. l. zvišajo cene plinu od 3 na 5 kron za 1 kuhični meter plina.

Zvišanje klavničnih pristojbin.

Sklene se, da se zvišajo klavnične pristojbine in sicer za vole in bife od 5 na 10 kron, za konje od 3 na 5 kron, za teleta od 2 na 3 krone, za prešiče od 4 na 6 kron in za drobnico ostane pristojbina 2 kroni.

Zvišani tarifi izvoščkov.

Zadruga izvoščkov je vložila prošnjo, po kateri naj bi se visoko zvišali njihovi tarifi, ker se itak vozijo samo verižniki z izvoščki. Občinski svet je sklenil, da se zvišajo tarifi izvoščkov petnajstkrat za dobo izrednih razmer.

Postavljeni agitatorji.

Župan dr. Tavčar nujno predlaga: »Gre za to, da postanejo leseni agitatorji pri Opekarski cesti, o katerih se je toliko pisalo, res most. Povem, da za take duhovitosti niso potrebne nobene duševnosti, ker ko se je 6. aprila 1919 sklenilo, da naj se prenese nekdanji most električne železnice za most, ki naj veže Opekarsko cesto s Prulami, ni nihče mislil na občinske volitve. Predlagam, da naj se sprejme ponudba Martinca in Steinerja, katera sta se obvezala, da bosta za 66.400 kron postavila »agitatorje«. Županov predlog se je soglasno sprejel.

Vožnja na električni železnici zopet zvišana.

Na predlog župana dr. Tavčarja se ugotdi prošnji sekvestra električne železnice in se zviša z 10. marcem t. l. vožnja na električni železnici na 1 krono.

Interpelacija.

Obč. svetovalec Kocmur je zahteval, da naj se odstrani iz mestne posvetovalnice slika, katera predstavlja prizor, ko je stal ob potresu Franc Jožef I. pred mestno hišo. Dalje je vehementno napadel mestnega knjigovodjo, ker so se odtegnile nekaterim mestnim uslužbencem draginske doklade in je rekel, da se ne bi čudil, če ne bi našel nekega dne uradov na magistratu zaprtih. Dr. Tavčar: »Nisem za to, da pride vse, kar spominja na zgodovinske dogodke, v staro šaro. V Italiji sem videl vse polno umetnih spominov na avstrijske čase. Nimam nič proti temu, da se grajana slika, ki ni umetniško delo, kakor pravijo strokovnjaki, nadomesti z drugo in da se natečaj razpiše. Kar tiče graje knjigovodje, sem vesel, da ga imam. Njegova dolžnost je, da skrbi za ravnotežje blagajne in to je težavna stvar. Marsikaj bi padlo skupaj, če bi ga ne imel. Kar tiče diferenc, katere je omenjal svetovalec g. Kocmur, se bo z njimi pečal še ta mesec občinski svet.«

Javni seji sledi tajna seja.

Pri seji je vzbujalo pozornost, ker je zastopnik nove komunistične stranke občinski svetovalec Vencaj nastopal samostojno in niso občinski svetovalci socialno demokratične stranke nekdanji desničarji in pristaši centra z njim nič osebno občevali. Ves čas se je bilo ozračje napeto:

občinski svetovalci so se med razpravami glasno razgovarjali med seboj, toda do izbruhov nezadovoljnosti ni prišlo, dasi so se popolnoma po verižniških načelih razni občinski davki prav znatno zvišali.

Aprovizacija.

a Ljubljanski prodajalci sladkorja se vabijo, da se zglase v Jadranski banki radi nakazila sladkorja po sledečem redu: v četrtlet trgovalci iz I. do III. okraja, v petek trgovalci iz IV. do VI. okraja, v soboto trgovalci iz VII. do X. okraja. Sladkor je treba plačati naprej pred prevzemom. Za deželo bo došel sladkor prihodnji teden.

a Prodaja sladkorja. Na vsak odrezek št. 3 se dobi pol kg sladkorja.

a Prodaja cenejših moke za člane mestne aprovizacije. Na rumene izkaznice za cenejšo prehrano dobe člani mestne aprovizacije cenejšo moko v vojni prodajalni, Gosposka ulica. Vsaka oseba dobi začasno 3 kg bele moke št. 0 za pecivo. Kilogram stane 5 K 50 vin. Vrečice se zaračunajo posebej. Kdor ima dobiti več kakor 6 kg moke mora prinesiti vrečo seboj. Moka se razdeljuje na tiste številke, ki so spodaj pod podpisom stranke oziroma komisarija črno natisnane oziroma napisane. Določa se sledeči red: Dne 11. marca 1920: na št. 3300 do 3380 od 8. do 9.; na št. 3380 do 3460 od 9. do 10.; na št. 3460 do 3540 od 10. do 11.; na št. 3540 do 3620 od 11. do 12.; na št. 3620 do 3700 od 2. do 3.; na št. 3700 do 3780 od 3. do 4.; na št. 3780 do 3860 od 4. do 5.; na št. 3860 do 3940 od 5. do 6. — Dne 12. marca 1920: na št. 3940 do 4020 od 8. do 9.; na št. 4020 do 4100 od 9. do 10.; na št. 4100 do 4180 od 10. do 11.; na št. 4180 do 4260 od 11. do 12.; na št. 4260 do 4340 od 2. do 3.; na št. 4340 do 4420 od 3. do 4.; na št. 4420 do 4500 od 4. do 5.; na št. 4500 do 4580 od 5. do 6. — Dne 13. marca 1920: na št. 4580 do 4660 od 8. do 9.; na št. 4660 do 4740 od 9. do 10.; na št. 4740 do konca od 10. do 11. — Zamudniki dobe cenejšo moko le še v soboto 13. marca 1920 popoldne od 2. do 6. ure.

Najdeno. Dne 21. febr. 1920 se je našla na Miklošičevi cesti majhna verižna zapetnica. Lastnik naj se zgleda na Miklošičevi cesti 8, III. nadstr., leva stran, ob popoldanskih urah.

Učenca, kuharico in sobarico sprej. memo takoj. V. Bizjak in drug, parna pekarna Rogaška Slatina.

Kontoristinja z 10 letno prakso išče službo. Ponudbe pod »28 let stara« na upravo »Slovenca«.

Posestvo, manjše ali srednje, kupim. Ponudbe na upravo tega lista do 20. marca pod »posestvo«.

Begunec iz zasedenega ozemlja želi priti na kmetijo kot delavec ali najemnik. Ponudbe na upravnishvo Slove.ica do 20. marca pod »begunec«.

Kobilica irskooldenbruške pasme, 183 cm visoka, jako lepa se proda. Zivnozdravnik Stribar, konjska bolnica v Trnovem, Ljubljana.

Hrana za enega gospoda s posteljo za mesečnih 600 K ali sama postelja se išče. Ponudbe na upravnišvo tega lista pod šifro »hrana«.

Jeklena blagajna (Wertheim) se proda. Naslov pove Anončni zavod Drago Bezeljak, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

Zahvala.

Za izraženo nam sočutje povodom smrti naše nepozabne hčerke, sestre, svakinje in tete, gospodične

Franciške Pukelstein

za tako izredno mnogobrojno spremstvo, ter za ganljivi žalostinki izrekamo tem potom vsem našo najprisernejšo zahvalo.

V Ljubljani, 9. marca 1920.

Zalujoče rodbine Pukelstein in Salosnik.

Zahvala.

Vsem onim, ki so soobčutili našo neutešljivo bol o smrti našega blagega

Justija

ki nam ga je nemila usoda ugrabila v cvetju svoje dobe, kakor tudi vsem onim, ki so ga spremili k trajnemu počitku ter potrosili na njegov grob vencev in cvetk, dalje glavni komandi mesta Ljubljana za častni vojaški sprevid in godbo: najprisernejša hvala! Iskreno se zahvaljuje tudi g. zdravnikom, družini Pavlovič in g. kuratu Sigi za njih hitro pomoč in prizadej, da bi nam ga ohranili.

Ljubljana, 9. marca 1920.

Družina Piščanec.

STERLE FRANC

vojni referent

umrl 7. marca v Hercegovini, star komaj 27 let. Pogreb se je vršil 8. marca na pokopališče v Bileči. — Pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin. — Sv. maše za dušnice se bodo darovale v več cerkvah. — Bileča-Ljubljana, 9. 3. 1920.

Globoko zalujoča rodbina Sterle.

Prijatelja iščem, ki bi mi za nakup hiše posodil 7000 dinarjev. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »prijatelj«.

Pisalni stroj, svetovne znamke, malo se radi družinskih razmer proda. Ogleda se isti pri gosp. Štancerju, trgovina. Dunajska cesta št. 12.

Proda se srebrno jedilno orodje za 6 oseb, čajni kina-servis, zavese in drugi predmeti. Istotam se sprejmejo gospode na domačo hrano. Kje pove upravnishvo lista pod št. 952.

Sprejme VAJENEC

iz boljše rodbine za urarsko obrt. Ivan Levičnik, urar, Kranj.

Imam približno 40 hl starega in novega

VINA

srednje rudeča. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 954.

Popolnoma nov fotografski aparat

(doppelanastigmat) vel. 10x15 z usnjato taško in stativom ter še nekaj drugih stvari se zamenja za blago za moško obleko ali pa tudi za kolo ali harmoniko. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 980.

Prodajam ostali mi

- LES -

od 60 m dolge vojaške barake kakor: špirovce, deske, vrata, okna, opažo itd. Ivan N. Adamič, vrvarna, Ljubljana.

Samotna opeka ca. 2.000 komadov in ca. 400 m³ slavnjenega kamenja. Vpraša se pri d. d. »Triglav« v šmarci pri Kamniku.

Cigaretni papir

sledeče vrste: Golub, Club, Abadie, in Samum priporoča na debelo »URANUS-PAPIRNICA«, Ljubljana, Mestni trg 11. 418

LES.

Kupim hrastova, smrekove in bukovne hlode za žago. Ponudbe s ceno na naslov: IVAN SIŠKA, tovarna parketov in parna žaga, Ljubljana, Metelkova ulica št. 4a.

Harmoniki, dve novi, trivrstni na- prodaj. — Uršula Beber, študentovska ulica 11.

V zalogi Zadrzne centrale v Ljubljani se nahaja še približno vagon pakiranega

pralnega praška Carrara

in večja množina

pralnega praška Wäschermädel

v kartonih s 50 zavitki po 25 kg, večje število raznovrstnih transportnih in skladiščnih sodov, 100 komadov konjskih jasl iz litega železa, 7 kompletnih spalnih sob z dvema posteljama, 400 pocinjenih ročkov po 33 litrov za transport masti in medu i. sl., ena nova ledenica in točajnica za pivo, 6 popolnoma rabnih peresnic in razna kuhinska posoda, porcelan ter druga drobnarija. Poizvedbe od 9 do 10 ure v Zadrzni centrali, tu, Miklošičeva cesta št. 8, I. nadstropje.

Pisarna v Ljubljani išče začasno radi prelaganja spisov v srbsčino in v srbo slovensko jezika poduka v srbsčini proti dogovornemu honorarju primerno kvalifikovano moč, najraje gospoda rodom

Srbijanca.

Za pozneje je stalna zaposlitev mogoča. Prijazno obvestilo pod »Pisarna 965« na upravnišvo lista.

Postrežnica za bolnike

preizkušena na graški kliniki, do sedaj v vojaški službi kot armadna sestra, večja obeh strok bolniške oskrbe, že nad 20 let službe v tej stroki, išče primerne službe. Ponudbe na naslov: Franja Koprivo, Maribor, Slovenska ulica 36 pri g. Breznik.

Hlode (krlje)

deske, trame, kostanjev les, gozdove in ogilje iz mehkega in trdega lesa kupi po najvišji ceni vsako množino družba Impex v Ljubljani, Krekov trg 10.

Čisto svinjsko mast

samo na debelo po najnižjih dnevnih cenah dobavlja I. Slavonska tvornica suhomesnate robe i masti

J. Gigović, Nova Gradiška, Slavonija.

Pozor! Zabeležite si naslovi!

Kdor želi kupiti prama, suha

bukova drva

po nizki ceni, naj jih naroči pri Centralni Drv. Abaciljeva čista 10, (tramvajska postaja: Sv. Petra cerkev). Postrežba točna in kulantna.

strojnega jekla

(za transmisijske valke) v dimenzijah 35 do 130 mm (trdost približno 70 kg).

KOLESA

rabljena kupuje J. GOREC, LJUBLJANA, Gosposvetska cesta št. 14.

Hiše cenejše!

Ing. dr. Miroslav Kasal oblikovano po eni stavbi inženirja iz vsake vrste posloja iz

apnenega betona. 50% prihranka. Solidno, suho in zdravo stanovanje.

Ing. dr. Miroslav Kasal oblikovano po eni stavbi inženirja iz vsake vrste posloja iz

apnenega betona. 50% prihranka. Solidno, suho in zdravo stanovanje.

Ing. dr. Miroslav Kasal oblikovano po eni stavbi inženirja iz vsake vrste posloja iz

apnenega betona. 50% prihranka. Solidno, suho in zdravo stanovanje.

Ing. dr. Miroslav Kasal oblikovano po eni stavbi inženirja iz vsake vrste posloja iz

apnenega betona. 50% prihranka. Solidno, suho in zdravo stanovanje.

Ing. dr. Miroslav Kasal oblikovano po eni stavbi inženirja iz vsake vrste posloja iz

apnenega betona. 50% prihranka. Solidno, suho in zdravo stanovanje.

Ing. dr. Miroslav Kasal oblikovano po eni stavbi inženirja iz vsake vrste posloja iz

apnenega betona. 50% prihranka. Solidno, suho in zdravo stanovanje.

Ing. dr. Miroslav Kasal oblikovano po eni stavbi inženirja iz vsake vrste posloja iz

apnenega betona. 50% prihranka. Solidno, suho in zdravo stanovanje.